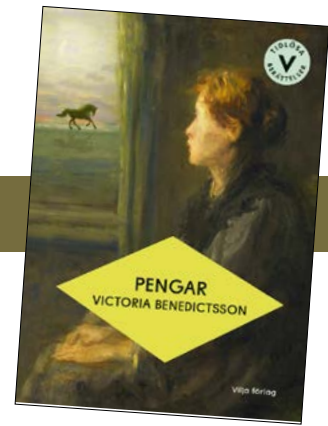

Pengar

OM ARBETSMATERIALET

Det här är ett arbetsmaterial till boken *Pengar* av Victoria Benedictsson. Materialet är tänkt att vara ett stöd i undervisningen.

I lärardelen finns information om boken och författaren samt muntliga uppgifter. I elevdelen finns en ordlista med uppgifter, grammatikövningar, läsförståelsefrågor, skrivuppgifter och analysuppgifter.

OM BOKEN

Pengar gavs ut 1885 och handlar om Selma som är sexton år gammal när boken börjar. Hennes drömmar om ett självständigt liv som konstnär krossas när hon gifter sig med den mycket äldre Pål Kristersson. I *Pengar* kritiserar Benedictsson att kvinnor inte hade samma rättigheter och friheter som män.

Pengar ingår i Viljas serie *Tidlösa berättelser*.

OM FÖRFATTAREN

Victoria Benedictsson föddes i Skåne 1850. Hon drömde tidigt om att bli konstnär och åkte till Stockholm för att arbeta som guvernant (privatlärare) och samtidigt studera konst.

Romanen *Pengar* skrev Victoria Benedictsson under pseudonymen Ernst Ahlgren, då det var svårt för kvinnor att få böcker publicerade. Trots att hennes pappa tidigare hade godkänt att dottern studerade, ändrade han sig. För att komma bort från sina föräldrar och förhoppningsvis få mer frihet, gifte sig Victoria med en mycket äldre änkling. Han hade redan fem barn och de fick två gemensamma döttrar, men en av dem dog strax efter födseln. Äktenskapet blev något av en chock för Victoria och hon kände sig instängd och olycklig.

När Victoria under en period drabbades av bensjukdom och blev sängliggande, fick hon tid att skriva. Hon skrev först följetongen *Siréne* i Svenska Dagbladet under pseudonymen Tardif, därefter novellsamlingen *Från Skåne*. *Pengar* var hennes debutroman och den blev en succé, eller rättare sagt Ernst Ahlgren gjorde succé. Senare skrev Victoria också bland annat romanen *Fru Marianne*.

Victoria blev god vän med Alex Lundegård som var son till prästen i Hörby, där Victoria bodde med sin familj. Alex drömde också om att bli författare och hade många kontakter, personer som han presenterade Victoria för. De skrev även dramat *Final* tillsammans.

I slutet av sitt liv förälskade Victoria sig i den danske kritikern Georg Brandes. Det var ett stormigt förhållande och redan i januari 1888 försökte hon ta sitt liv med hjälp av en överdos morfin. Till viss del berodde det säkerligen på Brandes, men också på att Victoria inte alls trivdes med sitt liv i skånska Hörby.

Victoria Benedictsson hittades död på ett rum på hotell Leopold i Köpenhamn den 22 juli 1888. Hon hade tagit sitt liv med en rakkniv. Victoria lämnade två brev efter sig, till Axel Lundegård och Georg Brandes. Axel skrev klart hennes påbörjade verk *Modern* och tog tillvara hennes brev som senare gavs ut.

Victoria ligger begravd i Köpenhamn. På gravstenen står namnet Ernst Ahlgren.

INFÖR LÄSNINGEN

Läs tillsammans listan med viktiga personer i boken på sida 4.

SÄTT BOKEN I ETT SAMMANHANG

Hur var livet för en kvinna i Sverige i mitten av 1800-talet?

Kvinnan styrdes helt av mannen. Först av sin pappa och sedan av sin man, om hon gifte sig. En gift kvinna var inte myndig utan mannen bestämde över henne. Från 1858 kunde ogifta kvinnor bli myndiga vid 25 års ålder om de ansökte om det. Från 1865 skedde det automatiskt. Det var dock först 1921 som gifta kvinnor blev myndiga och samtidigt fick de också rösta för första gången enligt ett beslut som togs 1921.

Få yrken var tillåtna för kvinnor. Från 1853 kunde de arbeta som folkskollärarinnor. Det var först 1870 som kvinnor fick ta studenten och det dröjde fram till 1927 innan alla flickor fick tillträde till de allmänna läroverken (dåtidens gymnasium).

Fram till 1845 var det bara män som kunde ärva, men därefter infördes lika arvsrätt i Sverige.

MUNTLIGA UPPGIFTER

Berätta

1. Hur skulle du berätta om boken för en person som inte har läst den? Gör en sammanfattning.
2. Selmas liv begränsas av att hon är kvinna. Ta reda på mer om kvinnors situation i Sverige i slutet av 1800-talet.
3. Ta reda på mer om författaren Victoria Benedictsson och försök att koppla hennes liv till Selmas. Vilka likheter och skillnader finns?

Diskutera

1. Varför har boken fått titeln *Pengar*? Vilken betydelse har pengar för karaktärernas liv?
2. Vad har ni för tankar kring Selmas syn på kärlek?
3. Vad tyckte ni om boken? Varför?
4. Vad tyckte ni om slutet? Varför?
5. Vad tror ni händer med Selma efter bokens slut?
6. Vad tror ni att Victoria Benedictsson vill säga med sin bok?